

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Helyben.		Vidékre küldve:	
Egy evre . . .	10 kor. — fill.	Egy evre . . .	16 kor. — fill.
Fél evre . . .	5 . . .	Fél evre . . .	8 . . .
Negyed evre . . .	2 . . . 50 .	Negyed evre . . .	4 . . .
Egy óra . . .	1 . . .	Egy óra . . .	1 . . . 70 .
Egyösszám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasabos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosabban. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Utazás egy kerületben.

(Lendl Adolf országgyűlési képviselő röpirata.)

A temes-rékasi választókerület, egy nemzetiségekben változatos kerület, a hivatalnok vármegye akarata ellenére, a jelölt vármegyei főjegyzővel szemben küldötte az országházba, mint követet Lendl Adolfot. Lendl Adolf elveinél fogva a kormánypárt táborába tartozik, de miként a kezünk között levő röpirata leginkább bizonyítja, e kötelek daczára is jótörekvésű és független gondolkodású férfi, aki nem szegődik takargatójává hivatalos vármegyéje bűnös és káros rendszerének, mely a temesi főispánban jegezesedik ki.

Bartha Miklós, az ellenzéki követ „Kazarföldön“ című megrázó könyvében az elárult felvidék nyomorúságát, végpusztulását festette és jellemezte az igazság erejével. Lendl Adolf, a kormánypárti képviselő, a déli Magyarország sötétségébe és pusztulásnak indult körülményei közé nyit betekintést röpirat útján, mely megdöbbentő adatokban gazdag a közigazgatási szemérmetlen, és káros visszaélésekről. Az ügyefogyott nép gyér vagyonából miként forgattatik ki, a hivatalnoki

önkény és visszaélések a haza iránt legjobban érző, de idegen nyelvű testvéreinket miként lázítják ellenünk, a nagybérlő miként emelkedik a törvény felé, a törvények miként játszatnak ki a törvényörzésére hivatottak által egy romlott megyei közigazgatás, a régi rendszerű és tág lelkiismeretű főispán (a mameluk képviselőliferáns) hináros érdekszövetkezései folytán, — ezekre mind megdöbbentő példák foglaltatnak a Lendl Adolf szókimondó, de tárgyilagos röpiratában, mely miként a bilincsekbe vert, sebekből vérző ember jajkiáltása hangzik a rut bűnösök, elnyomók ellen. És ezt a jajkiáltást a jog, törvény és igazság lömögüljének meg kell hallani. A panasztolt visszaélésekben részes, magasabb és közvetítő hivatalu czinkosokat a megtorló igazgyszolgáltatásnak kell kiszolgáltatni, mint a hogy a csirke tolvaj odakerül. Itten pedig nem csirkekről, hanem falvaknak, népeknek a pusztításáról, idegen nyelvű, de hazánkhoz hű honfitársaknak a magyar nemzetől való erőszakos elidegenítéséről, a magyargyűlölő lázítók karjába való hajszolásáról van szó egy régi rendszerű főispán, a temesi főispán pipo-

gyasága, némely magyar nyelvű, de önző és lelkiismeretlen, avagy meggondolatlan tisztviselőknél szemhunyva türt, kéz kezet mosva istápolttenger visszaélései, kancsukás kozák és gyujtogató tatár garázdálkodása miatt.

Délmagyarország pusztulásának és a délmagyarhoni idegen ajku lakosságának a magyarság elleni uszításáról sötét részleteket mutat be a Lendl Adolf kormánypárti országos képviselő röpirata, melyből még részleteket magunk is közlendünk és melyet a magunk részéről is ajánlunk Széll Kálmán belügyminiszternek a gondjába, de még inkább függetlenségi képviselőinknek a figyelmébe; mert ezuttal a legsúlyosabb, szókimondó ítélet éppen a kormánypárti táborból hangzott el a beglerbég főispánok és basibuzok rendszer tatárdulása felől.

Ezeket a néphit és vagyon romboló főispánokat a zsarnok tisztviselőkkel együtt irtani, kergetni kell a méltatlanul és közveszedelemre visszaélt hivataljokból, mert a magyar nemzet sirásói az ilyenek.

Ifjabb Móricz Pál.

Anyámhoz.

Ne sirj, ne sirj, édes anyám,
Hogy annyi bú, baj szakadt rám!
Hogy nyugalmam sehol sincsen . . .
Majd megsegít a jó Isten,

Ebbe a nagy éjszakába
Lesz még csillag ragyogása.
Könyvem árja is felszárad,
Ha roményem napja árad.

Visszater még régi kedvem,
Hiszek ismét — emberekben . . .
Ami történt elfelejttem,
S tiszta lesz az ég felettem.

Önérzetem, büszkeségem
Tündököl majd régi fényben,
Ekerülöm nem kell senkit . . .
Vigan köszöntök mindenkit.

S boldogságom teljessége
Ekkor lesz csak betetézve:
Ha kik bűt okoztak nekem
Szeretettel ölelhetem.

Csak téged ne érjen bánat!
Téged, édes jó anyámat,
Elhordom én a bánatot . . .
De tiedtől leroskadok!

Baja Mihály.

Kun história.

Hires fiskális volt Hajdu Laczi. Kunságon Keviben lakott. Magyar, kurucz magyar volt testestől-ielkestől. A szabadságharcban, mint a kunok egyik legvitézebb hadnagya vitézül harczolt. A diadalmas bukás után őt is halálra kerestették az osztrákok, de nem tudták kézre keríteni. Pedig nem ment túl Kevi kis határan. Egy izben már-már elfogták a zsandárok. Úgyesen kiemenekült a városból s a mezőn kieserélte egy disznópásztorral a ruháját. A zsandárok nyomában jártak s éppen tőle kérdezték meg, ahogy a disznókat őrizte, hogy nem látta-e Hajdu Laczit?

— A tekintetes urat? Már hogyan láttam volna. Nem régen ment erre. A kisujszállási dülön Karczag felé fordult, azt mondta, Debreczenbe tart. Még csodálkoztam is, hogy gyalogosan iparkodik olyan nagy utra, Debreczenbe.

S hogy megőrültek a szegény zsandárok a jó utbaigazításnak, még szivart is adtak a — disznópásztornak. Ők meg mentek Hajdu Laczi után egészen Debreczenig. Be is jelentették illetékes helyen, hogy jó nyomon vannak.

Az igazi disznópásztor meg azalatt az országút mellett buslakodó csárdában ivott Hajdu Laczi ruhájában. El is bámult a csár-

dás, mikor igazi, vert arannyal fizetett. Van annak, aki adta, — gondolta magában a szegény pásztor-ember.

Különben félt minden „Bach-huszárt“ Hajdu Laczitól Keviben. Bach-huszárnak e szomorú, nehéz idők hivatalnokait neveztek. Örökösen magyar ruhában járt. Paszomántos kis dolmánya kuruczosan simulat karsu derekához. Betyáros, nytkés pantallót, vagy sujtásozott magyar nadrágot viselt. Pörge, darutollas kalapot csapott a fejébe. Ezüst fokosát soha el nem hagyta volna magától.

A fiskálisságot negyvennyolcz után nem folytatta.

— Becsületes magyar fiskális nem ragaszt kétfejűsasos bélyeget az iratokra! — Ezt mondogatta „Laczi bácsi“ —, ahogy a fiatalabbak szólították Keviben.

Sokszor megtánczoltatott egy-egy vitéz „Bach huszárt.“ Kenéz Elek, Kunság kapitánya, az utolsó kunkapitány, kinek a hat kun város, — Kevi, Kisujszállás, Karczag, Madaras, Kunszentmiklós, Kenderes fölött a hatalma és jogköre olyan volt, mint a megyékben ma a főispánnak, sokszor figyelmeztette Hajdu Laczit:

— Laczi, Laczi elébb utóbb megkeserülöd a dolgot. Hagyj már békét szegényeknek.

— Jó, jó Elek. Még csak egyszer lesz dolgom velök. De azt oszt elvégzem — becsületesen, magyarosan.

Az inas.

A lakásom ablakából már évek óta figyelek meg néhány érdekes képet. Látok sok mindenfelét, csak éppen vidám dolgokat nem. Nap-nap után, minden délután, negyöt szurtos képű inas gyerek vonul el ablakom alatt harmazva. Egyik-másik a fején visz egy-egy moslekos dőzsát. A nagyobbakat két fiú cipeli, a fülén átdugott boton, a melylyel gyakran egymást verik el az inasgyerekek.

A mikor a magyar-ipar fejlesztéséről olvasok az egyes lapokban siralmas énekeket, menten az én szurtos képű moslekhordó inasaim tűnnek fel előttem. A magyar-ipar lángoló szavú Jeremiásai, szalonkabatos teoretikusai a ház kupolájánál kezdik kiégiteni azt a nagy épületet, a melynek egykor magyar-ipar lesz a neve. Rossz építők. Nem látják, hogy milyen nehéz különözött kötétt a régi cehrendszer a magyar-ipar kialakulásához. Ez verdesi egyre a bokáját; megverzi, kisebb a lábát. Ez a kolonez: a hibás inas nevelés.

Minden városban találunk néhány kiváló, értelmes, jóra való becsületes iparost, a ki szívesen lelkével atyja, tanítómestere a gondjaira bizott inasnak. A mi városunk sem szűkölködik az ilyenekben. Amde ez mégis csak a kisebb rész, a másik rész, a nagyobb, epenséggel nem felel meg hűséggel hivatásának. Évszázados hiba ez, a melytől nehezen tudunk szabadulni, a melynek — karát a k i s i p a r, a kézi munka sanyli meg. Sokkal fontosabb szociáliskérdés esiraja ez, semhogya betegséget utjára is nyugodt szemmel nézhetnők.

A régi cehrendszer idején a mester-inas első évben megtanulta a száraz dajkaságot, kitűnően értett a burgonya tisztogatásához, a disznó-eteshez, a kaszálásához, gyomláláshoz, de ezek után megtanították a mestersegére is.

A patriarkális inas-nevelés e korából csak a dajkalkodást, a moslekhordást, a burgonya-tisztítást örökölte a mai mester-inas. Igazat adok azoknak a megbántott mestereknek, a kik esetleg zugolódva, haraggal pattannak fel az írásomtól. Az egy napos mast nem ültetheti le nyomban cipőt csinálni, nadrágot varni, nem állíthatja a gyalupad mellé agyat, szekrényt csinálni. A lakatos inas először is megtanulja a fujtató kezelést: tempóra húzni és ejteni; az asztalos inas az enyffözést; a szabó inas a vasaló melegítést. Mindezek hozzá tartoznak a mesterseghez. A gyerekdajkálás, a disznó-etes, a gyomlálás a kertben ezek már nem. És mégis valamennyivel ilyen, ehhez hasonló munkákat miveltetnek. Miért? Erre csak a mesterek tudának felelni, én nem.

A kisebb munkaerővel dolgozó iparos műhelyből legnagyobb részben csak kon-tar, cigánymunkásként kerül ki az inas, a ki mint legény nem is tudja megállni a helyet. A lelkiismeretes, becsületes iparos-mesterek tudják ezt legjobban, ők boszankodnak legtöbbit a többi mesterek lelkiismeretlen, léha inasnevelése miatt. A legtöbb mester a házi dolgok végeztetése révén igyekszik kinyerni azt a pénzt, amelyet az inaskepzésért kapna. Az ősi szokas ellenére is hibás ez a rendszer. Ha a mestereknek nem áll módjukban, hogy fizetés nélkül neveljenek inasokat, vagy mondjanak le teljesen a nevelés fáradságairól, vagy jelentsek ki a leghatározottabb nyíltsággal a szülők előtt, hogy ingyen nem vállalják magukra a fiú kiképzését. De minden eseledelet fogadni a házhoz, azzal az ígérettel, hogy mestert nevelnek a fiúból, ez hazugság, ez bűn. Első sorban is a magyar ipar valja ennek karát.

Az inasnevelésnek e ferdesége riasztja vissza a legtöbb gyermeket attól, hogy iparossá legyen. A munka, bárminő legyen is az, ha egyszer becsületes megelhetésünket

biztosítja, nem szégyen. Amde bölcsőt ringatni annak, aki a nadrágvarrást akarja megtanulni, terhes feladat, mert ez semminemű összefüggésben nem áll mestersegével.

Es valljuk be őszintén, hogy az inas-nevelés gondja éppenséggel nem terheli az ily mesterek agyat lelkét. Lesz a fiúból, a mi lesz! Ő kiállítja a felszabadulo levelet és ezzel punktum. Mestersegének igazi ismerete nélkül kerül be a legények sorába az ily inas. Az akarata gyenge, nem ismeri a munka becsületét és szeretetét, mert mindezeket nem fejlesztették benne, nem neveltek a lelkében. Fél a jövődőtől, elkésve érzi meg, hogy mily ingadozo alapon épült fel a jelenben, a mely gyenge és erőlen. Nincs czelja, mert hiányzik a jelen tartalma. Nincs műhely, hol megállodhatnék. A tanítómestere hanyagságot rajta perlik. Innen is, onnan is kergetik. Valóságos tengődés az élete, folytonos nyughatatlanság, szüntelen bizonytalanság, örökös csatangolás: egyik műhely ajtón be a másikon ki.

Nem általános ez a fogatkozás, vannak mesterek, a kik a jövődő mesterét látják már az inasgyereken és nem csak a mestersegre oktatják ki őket, de nevelik is.

Ép miként a középiskolat a diplomás pályá előkészítő alapjának tekintik, azonosképen alapja az iparosok tömegének az inasok. Ennél a pontnál kezdődik nálunk a magyar ipar. Ha ez hibás, ha a csirából kifejlődött törzs gyenge, ugy szegényes, gyér marad a fa lombja, koronája is, a melyek mögött menhelyet keres a kis virág, a hasznót hajtó gyümölcs első élete.

Németországban szentesített törvények határozzák meg az inas-nevelés rendszerét. Nálunk e helyett tengernyi ábrándokat hányanak ki magukból a magyar-ipar szalonkabatos teretikusai és egyszerre nagy seregét óhajtták latni az égbemeredő gyárkemenyeknek. A kupolánál akarják a házépítést megkezdeni. Nem látják, hogy mennyire hibás

Mindjárt gondolta Kenéz Elek, a kun-kapitány, hogy valami nagyobb fajta kutyaságon törni Laezi a fejét, de még se gondolta azt a kurucz históriát, amit most elmondok.

Vasárnap történt. A hatvanas években mikor szabadabban lehetett mozogni, amikor már szabadon lehetett legalább — só hajtani s panaszkodni.

Delelőtt, mikor a templomból kijöttek a keviék, a templom előtt rendesen meghallgatták, hogy mit — „publikálnak”? . . . Ugy történt most is. Már-már oszladoztak, mikor a publikáló helyre lépett Hajdu Laezi, a tekintetes ur.

— Megálljatok emberek!

Hatalmas hangját meghallották és megismerték. S kíváncsian kérdezték egymástól, míg újból csoportosultak:

— Mit akarhat a tekintetes ur?

— Csak egy szóra keviék. Hallgassatok meg!

— Halljuk, halljuk! — s már szinte követelték hogy beszéljen.

— Delelőtt két óraker minden becsületes, egészséges ember a község háza előtt lesz.

Még azt se tudták, mit akar a tekintetes ur, de már rázúdítottak;

— Ott leszünk!

— Mindenkinél legyen valami, amivel ütni lehet.

— Lesz tekintetes ur: — zúgták szinte lelkesedéssel a parasztok, mintha érezték volna, hogy mi lesz?!

— A dolgunk lehet, hogy nagyon könynyű lesz, de lehet az is, hogy véres.

— Nem baj, nem baj az sem!

— Letesszük az összes osztrák hivatalnokokat!

— Éljen, éljen a tekintetes ur!

— Megértettek kendtek?

— Nagyon is tekintes ur!

S ki hinné ma, hogy ilyen rövid, igaz hogy — tartalmas szónoklat, lázba hozta a keviéket. — Alig várták, hogy délután legyen.

S ahogy hire ment a városban Hajdu Laezi szónoklatának, megijedtek a „Bach-huszárok.” Nem mert kilépni egy se házból, s a melyik tehette a városból is elillant.

A jegyző meg elment „Laezi bácsi”-hoz. Könyörgött. Kérte:

— Legalább csak engem hagyj meg Laezi bácsi. Hiszen én jó magyar ember vagyok.

— Annál rosszabb, hogy mégis az osztrákokat szolgáljad!

S nem is kegyelmezett senkinek. Dél után, mikor összesereglett a népség, fejszékkel, vasvillákkal, kaszákkal, egyik-egyik egy-egy ócska rozsdás karddal, vagy valami ősi fringióval, megcsináltak mindent. Zúgóriada-

lommal s éljenzessel fogadták a tekintetes urat, ki mindjárt a dologba kezdett:

— Látom, hogy mindnyájan itt vannak kendtek.

— Itt vagyunk tekintetes ur!

— Nagyon helyes. Hát dologra! Nagy András bírot letesszük.

— Letesszük! Le!

— Kit választunk helyette?

Halgatták. Várták, hogy kit ajánl a tekintetes ur.

— Jó lesz Bíró Benedek?

— Jó! Éljen!

— Tehát Bíró Benedek a bíró!

— Balogh Péter jegyzőt is letesszük. Jó lesz helyette a kaplán ur!

— Éljen a kaplán ur!

S az utolsó bakterig letettek és megválasztottak mindenkit, akik rögtön el is foglalták állásukat. S mikor már oszladozni kezdett a nép, valaki azt kérdezte:

— Hát a zsidókkal mi lesz, tekintetes uram? Nem verjük ki őket a városból?

— Azt még hagyjuk Péter későbbre.

Hanem a „Bach-huszárok”-at a nagy Kunság minden városában letétette s akiket választott, halálíg hivatalukban maradtak.

Gyökössy Endre.

Orosházi házi kenyér sütőde.

Sütőde: Piacz-ucza 79.

Főelárusítás: Simonffy-ucza 2. Városi bérház, a husárcsarnokkal szemben.

fundamentumon áll az új magyar-ipar fejlődése. Pedig a míg az inasnevelés ügyét el nem intézik, mindaddig hiabavaló minden álmodozás. Az inast a mesterségre oktassák s ne folyton lotó-futó mindenese cseledek haszoálják, a mester urak felesége ne kuktának a konyhán és ne dajkanak a belső szobában. Az inasnak az legyen a műhely, ami a diáknak az iskola: szent hely, melynek zaja, lármája a munkakéz imádkozása. Erre az érzésre, a munka e nagy tiszteletére tanítsák meg az inast, úgy a szalonkabátos teoretikus sirlalmi megszűnnek, megszünteti azt maga a becsületes munka, a tiszteletreméltó ipar, a mely meheben hordozza a fejlődés, a haladás erőteljes idegzetét. Amíg azonban a patriarkális ezérendszer rajtunk feledett külön-czeit szét nem szakgatjuk, addig a sopánkodás, a sirankozás megmarad, de ebből magyar ipar nem lesz soha.

A választás igen egyszerű: a moslós-dezsza, a siránkozó, piszkos csecsemő, a szurtosfenekű főzelékes vasfazék, a kapa és a kasza helyett adjuk azt a mester inas kezébe, a mi odallik: a gyalut, kalapácsot, fűrész, tüt, ollót: a mesterség szerszámait. Iparost csak ezekkel lehet nevelni, az ipart majd aztán megteremtik ők maguk.

A czifraház avatása.

(Első ülés.)

Az új országház igazi avatása szerdán volt. A czifraházban, Bartha Miklós keresztelte el így az új országházat, az első ülés tegnap volt. Nem biztatón folyt le a róka-lyuk politikás Széll kormányra, mely nem durva kötéllal, de finom selyemhurokkal pusztít a magyarság között, az osztrák protoktorjainak javára.

A czifraház avatásán a várt és szokásos szepen bókoló dikeziók elmaradtak, mert partunk, a függetlenségi párt, mar ez első niesen megfujta a harszi kürtöt a sunyi rókaként ravasz és bujkaló osztrák barát kormánypolitika ellen.

Bálványdöntő Barabás Béla pártunk viharos helyeslése mellett állította peilengerre ezt a foudorkodva, lappangva bujkaló kormányelnöki politikát, melynek melegeben rovasára írta, hogy királyi leirattal, nem országgyűlési határozattal zártak be a mult ülészakot, a miáltal megakadályoztak, hogy a képviselők időközben is összehívassák a házat. Rovásra írta, hogy a bujkalókormány a Kossuth-ünneptől is gyaszosan félrehozódott. Kitogásolta az uralkodó szereplését, midőn a kiegyezésnél Magyarországot megkárosítására törekszik. Vádat emelt a közös kormány, különösen a külügyminiszter, a házi miniszter, illetéktelen beavatkozása ellen a kiegyezési tárgyalásokba, hogy az osztráknak a magyarság kárára hasznokat es elonyöket biztosítsanak, Rovásra faragta, hogy nyomást gyakoroltak a magyar kormányra, mely Bécesel szemben dróton rángatott bábujátékokat játszik. Végül pártunk nevében a leghatározottabban jelentette ki, hogy a kiegyezés létrejövetelet föltétlenül meglogják akadályozni.

Bálványdöntő Barabás Béla hatalmas kurucvezérei beszéde, különösen az uralkodó végzetes viselkedését bíráló kijelenté-

sei mely maradandó hatásmat benyomást gyakoroltak a házra, sőt Apponyi Albert gróf ismételt rendreutasította, szó megvonásával is fenyegette Barabást, ki mellett — az elnöki rendreutasításra — zajosan tüntetett a Kossuth part.

Bálványdöntő Barabás Béla hatalmas beszédére, mely kifejezte a magyar nemzet keserűségét és hogy szakadofelben van már a mi példátlan türelmünknek óriási kigyó vastag kötele is, kezdetmosópilátus Széll Kálmán igyekezett érvelni, védvén mindazt, a mit a nemzeti érzület és aggodalom képviselője Barabás Béla támadott; de a Habsburgok kedvencének, a Kossuth ünnepről elugrott magyar kormányfőnek, terjengős, udvari lakáj érzületű beszédjét minduntalan éles, vérig metsző közbekialtasokkal zavartak meg az elnöki rendreutasított Rákosi Viktor, Rátkay, Endrei és a többi derék magyarok; azonban bőbeszédű Széll Kálmán kitért Rátkay László felhívása elől, nyilatkozzék, miért ugrottak meg a Kossuth-ünnepek elői? Erre a kérdésre csak himelhámoit Széll Kálmán és az osztrák rececipe szerint sorolt fel az okokat, melyek nem hogy tisztázták volna, de még inkább belemártottak a bécsi sárga-fekete szószba ezt a szomorú magyart, mely bécsi bálványokat imád nemzete kárára.

A czifraházban ily szomorú volt az avatási ünnep. Ha a független Kossuth párt nem örökös, a feladott nemzeti jogoknak, az osztrák hóhér kézre szolgáltatott nemzeti erőnek sirlomháza leszen még ez a czifraház.

(— cz.)

NAPI HIREK.

Átok a honárulóra.

Bessenyei József debreczeni lakos, ki figyelmet érdemlő írói képességgel és tollal rendelkezik: „Átok a honárulóra” czimén oly röpiratot adott ki, mely szélesebb körben fog feltűnést kelteni. Bessenyei József, Sárossy Gyula tüneményes magyar forradalmi költészetének egyes részeit is bele foglalván Magyarháznak sötét alakjára, Görgey Áthurra mondja ki szenvedélyes, rajongó magyar lelkének, meggyőződésének ítéletét, átkát, mely az igaz magyar lelkében él s melynek Bessenyei most hangot adott. Azért volt szükséges már ez a hang, ez az írás, mert a simanyelvűek, a megalkuvó lelkűek mindig újabb és újabb vakmerő kísérletekkel igyekeznek a fekete Görgeit fehérre mosni. A nemzeti közérület és ítéletet sértő, kihívó ezen merényletekkel szemben szenvedélyes, tiltakozó szózat a Bessenyei József „Átok a honárulóra” czimű röpirata, „mely munkának nagyobb nyilvánosság előtt való alkalmoszerű felolvasása csak jótékony czélzr van megengedve. Különben

kéziratnak tekintendő.” Egy-egy füzet ára 20 fillér, az az 10 krajczár. Tehát a szegényebb helyzetű magyar hazafi is megszerezheti azt és lelke meggyőződése erősítéséül használhatja azt a tévelygő, megalkuvó korban, mikor is az ilyen ihletésszerű kijelentések csak ritkán jutnak a nagy nyilvánosság elé. Egyébként Bessenyei József az alább következő érdekes levél kíséretében küldött be hozzánk „Átok a honárulóra” czimű röpiratából 100 példányt. Ugyanis ezeket írja:

Tekintetes Móríz Pál hírlapszerkesztő urnak.

Helyben.

Honfitársainkon kölesönösen segíteni szent köteleességünk. Mások több mindenfelét adhatnak, de én nagyon szegény vagyok, tehát a beteg szabadsághősért egyebet nem tehetek, minthogy ma megjelent igénytelen munkából száz füzetet oly kéréssel bátorodom a Tekintetes szerkesztő urhoz idecsatolva beküldeni, hogy méltóztatnék azt a magyar vértől dobogó szívű Abdoulah kapitány javára bármiként is értékesíttetni (alán e hó 12 én Böszörményben?).

Szíves fáradozásáért előre is halás köszönetemet nyilvánítva, hazafias üdvözlettel vagyok

Debreczenben, 1902. október 9.

Tekintetes szerkesztő urnak

tisztelő szolgálja

Bessenyei József.

Midőn szive-en közöljük Bessenyei József urnak ezen levelét és ténnyét és midőn nyugtatjuk a 100 darab röpiratnak az átvételét, kérjük mindazokat, a kik a beteg, a sokat hánytvetett Abdoulah kapitány sorsa iránt érdeklődnek, hogy a kórházban fekvő, noha már javuló egészségű, beteg törökiszt segítésére önzellenül adott, nagyon érdekes röpiratból a szerkesztőségi órák atatt vásároljanak. Nem mindennapi értékű olvasmányt szereznek be, de egyidejűleg fillérükkel segítenek a volt bur szabadságharczoson is.

Nyilatkozatok a Papp László-féle ügyben.

A lapunk tegnapi számában, a Papp László-féle ügyben írott közleményünk nem iratott hiaba, mert illetékes helyről két nyilatkozatot is vettünk, melyet az ügy iránt érdeklődő nagy közönség iránti figyelemből is a legnagyobb készséggel közlünk. Ez ügyet borító titkos lepelet felre libbent a két nyilatkozat, az tünik ki belőlök, hogy a főügyészt nem érintheti jogosan a kesedelem vádja, mert Ábrahám László főügyész midőn véleményadásra hivatott fel, azt még azon napon megeselekedte. Az ügyre vonatkozó második nyilatkozat Beszler Károly városi tanácsnoktól, az árvaszék érdemes elnökétől

Michelstädter Utóda

==== Kizárólag cipő raktár. Bevéselt szabott árak. ====
 Debreczen, Piacz-utca 40 sz. alatt, a Hungáriával szemben.

származik, melyből meg az tűnik ki, hogy a kényes ügyben, Papp László vádaskodásaira, Hajdu Gyula tanácsnok augusztus 9-én vizsgálatot kért maga ellen, melyet a polgármester augusztus 12-én rendelt el, Bészler tanácsnokot bízván meg a vizsgálat vezetésével s nevezett reméli is, hogy a vizsgálatot rövid időn belül befejezheti. Megnyugvással vettük tudomásul ezt a két nyilatkozatot, mely az ügy miként állásának a titokzatosságot részben oszlatja. Ellenben ma is kérdésünk tárgyat képezi, hogy Papp László állásától miért nem függesztették fel eddig, noha ezt az embert a saját tanácsnoka, felelőse hivatalos beadványában a városi vagyon kezelésére megbízhatatlannak, károsnak jelentette ki, adatokkal is bizonyítva ezt? Különben az ügyre vonatkozó két nyilatkozat így hangzik:

A „Debreczen” hirlap tek. szerkesztőségének Helyben.

Igen tisztelt szerkesztő ur!

B. lapjának f. hó 8-án megjelent 194 számában „Papp László ügye és a tanács” című alatt a többek közt az állítják, hogy a Papp László felelő ügy véleményes jelentés tétel vegett nekem kiadatván, jelentésem mai napig is késik.

Ila a t. cikk író ur fáradságot vett volna magának a vonatkozó iratokba beletekinteni, saját személyével győződhetett volna meg arról, hogy en a 10.039/1902. sz. tanács végzés, mely engem véleményadásra hívott fel, f. évi július 31-én vettem kézhez, és arra jelentésemet 10.107/1902. sz. alatt meg ugyanazon napon beadtam.

Legyen szives lapjában ezen helyreigazításnak helyt adni.

Debreczen 1902. október hó 9.

Teljes tisztelettel

Abrahám László,
városi t. főügyész.

Tekintetes Szerkesztőség!

Beesés lapjoknak f. évi Október 8-án 194. sz. a. megjelent számában „Papp László ügye és a tanács” című közleményre vonatkozólag kötelességemnek tartom, a következő felvilágosítással szolgálni.

Az 1902. évi július hó 26-án tartott tanácsülésben Vecsey Imre t. b. főjegyző tanácsnok ur előterjesztésére a tek. Tanács 10.039/1902. sz. a. két határozatában megbízta Abrahám László tiszti főügyész urat, hogy a Papp László által Hajdu Gyula tanácsnok ellen felvetett vádakra és gyanúsításokra vonatkozólag adjon véleményes jelentést, hogy milyen intézkedések lennének teendő, szükségesnek tartja előzetes vizsgálatnak elrendelését és úgy a gyanúsított városi tisztviselő mint a vádaskodó városi alkalmazott ellen szükségesnek tartja e valamely megtorló intézkedéseknek az elrendelését.

Abrahám László tiszti főügyész ur jelentését a tek. Tanácshoz 1902 július 31-én 10107/1902 sz. a. igtatva beadta.

Hajdu Gyula tanácsnok ur 1902 augusztus 9-én 2591/1902 eln. sz. a. igtatott kérévényében kérte a vizsgálat elrendelését s a vizsgálatot Polgármester ur Önagysága augusztus 12-én ugyanazon elnöki sz. a. kelt határozatával elrendelte s a vizsgálat vezetésével engem tisztelettel alólírottat megbízott.

Az intézkedések tehát meglettek téve,

s az ügy nem alszik, a tek. Tanács az ügy elsímitásán nem igyekszik, a főügyész ur „sürgős” jelentése nem késett s az iratok nem hevernek Polgármester ur Önagysága fiókjában,

Remélem, hogy a vizsgálatot rövid időn belül befejezhetem s az iratokat az ügyben hozandó határozat vegett illetékes helyre betervezhetem.

A Tekintetes Szerkesztőségnek
Debreczen, 1902. október 9-én

tisztelettel

Bészler Károly
tanácsnok
árvaszéki elnök.

Ujságírók pikantériája.

A budapesti Tatra-kávéház botránya, melyen egy vendéget vertek halálra pinczerek, nemet komédiások, berkocsisok, ismeretes. E botrányokkal kapcsolatban tegnap reggel Vészi Józsefnek, a Budapesti Ujságírók Egylete elnökének lapjában: a „Budapesti Napló”-ban Grüner Jaques, e kavaház tulajdonosa egy nyilatkozatban keményen lepiszolja a hirlaptudósítókat, akik a kávéház botrán airtól írtak. A brutális és csupán gyalázó szavakat tartalmazó nyilatkozat és annak megjelenése ügyében a rendőri hirlaptudósítók tegnap délután gyűlést tartottak. A hirlaptudósítók ama véleményben vannak, hogy Vészi Józsefnek, mint az ujságírók elnökének, még a lap fizetett nyilte reben sem lett volna szabad Grüner Jaquestől olyan nyilatkozatot leközlölni az ujságírók ellen, amely csak gyaláz, de semmi konkrét vádat nem hoz fel.

A debreczeni egyházmegye

őszi közgyűlést tegnap tartotta meg Dávid házy János esperes és Nadányi Miklós egyházmegyei gondnok elnöklésével. Az elnöki megnyitó után az esperesi jelentést olvasták fel, majd Jánosi Zoltán választását, miután az szabályszerűen folyt le, megerősítették. Ezután az egyházak és iskolák latogatásáról szóló jegyzőkönyveket olvasták fel. Megalkították még a tanügyi bizottságot, a mely után Dávidházy János az egyházmegye tisztikarával egyetemben leköszönt. Az egyházmegye az új tisztikar megválasztására elrendelte a szavazást, melyet november 15-ig kell beadni.

„Egyhangulag.”

A tanács által elintézett aktákon gyakorta, sőt minden esetben ott szerepel ez az szó „Egyhangulag.” A tanács pecsétlen szerepel ez, de ezenkívül ugyancsak ezen a pecsétlen olvasható most ez is: Jelen voltak: Simonffy, Komlóssy, Boczkó, Abrahám, Vecsey, Körner, Oláh, Király, Szabó Kálmán, Illésy. Minden elintézett aktára a tanács jegyző ranyomja ezt a pecsétet és minden elintézett ügy úgy szerepel, mintha azt egyhangulag hozták meg és mintha azon a tanácsülésen minden tanács tag jelen lett volna. Pedig hat nem mindig ez az eset. Némelykor alig van jelen két-három tanács tag, de azért a hagyományos pecsétet ranyomják, az aktákra, melyen minden tanács tag neve ott szerepel, a szabadságon levőket kivéve. Ez mindenesetre kissé fonák eljárás, mely, hogy meg ne örökösödjék, nem hagyhatjuk szó nélkül, annyival inkább mert a mai tanácsülésen személyesen ta-

pasztaltuk ezt a fonákságot. A bélyegzőn fentnevezett tanács tagok neve között ott szerepeltek, mint jelenlevő, noha a tanácsülésen nem láttuk ott sem Abrahám László főügyészt, sem Szabó Kálmán jegyzőt, és ennek dacára még, is mint jelen voltak szerepeltek az aktákon. A helyzetnek hamis képet ad az ilyen intézkedés, mely annyival inkább fontos és jövőre nem is tűrhető, mert a tanács határozatok meghozatalának a körülményeire vonatkozólag megteveszti a közgyűlést. Ajánljuk a tanács bélyegzőt is a köztigyelemre. Az ilyen megtevesztő fonákságot nem szabad tovább tőrni, igaz e?

Drága szivarozás.

A debreczeni színházban a dohányzás tűzbiztonsági szempontból szigorúan tiltva van; de az idegenek nem tudván e szigorú tilalmat, gyakran megtörtenek, hogy vagy szivarozva, mennek be a színházba, vagy pedig távozaskor már a folyosón rágyújtanak. Ezeket is szigorúan bünteti a rendőség, de még súlyosabb beszámítás alá esik az ha helybeli lakos szegi meg ezt a szigorú tilalmat. Tegnap egy debreczeni fiatal joghallgató szegte meg a rendszabályt és már a folyosón rágyújtott szivarokajára. A színházi ellenőr tetten érte, majd az előhívott rendőr feljeleente a bűnügyi osztálynál, hol érzékeny büntetéssel sújtottak a tilalmat megszegő joghallgatót, a kinek szép pénzébe kerül ez az időszertűlen szivarozás.

A szegényházi lelkész fizetése.

A szegényházban az isteni tiszteleteket a presbyterium megbízásából Hajdu Zsigmond püspökittkar ev. ref. lelkész teljesíti. Megállapított díjazása ezért nincs, csupán a szegényügyi bizottság ad évről évre bizonyos összegű tiszteletdíjat. A ref. egyház most azzal a kéréssel fordul a tanácshoz, hogy Hajdu Zsigmondnak 400 korona rendes évi díjat állapítsanak meg. A tanács a kérelmet véleményezés vegett kiadta a jog és pénzügyi bizottságnak.

A csigekertiek szüretje.

A csigekerti szőlősgazdák közgyűlése a szüret idejét — ahogy minket értesítettek — október 15—16 napjaira, szerda csütörtökre tűzte ki, de itt is több már a beerített lakás, a krumplis föld, mint a szőlő.

Szervezeti szabályzat módosítások.

A városi tanács tegnap délután tartott ülésén folytatta a szervezeti szabályzat módosítására vonatkozó munkálatokat. Több állást szüntetett meg a tanács, és ugylát szik most már komolyan fogja felhivatását. Nagy változtatások lesznek az adóügyszatálnál, melyre Hajdu Gyula tanácsnok adott be előterjesztést, melyben a létszám apasztását kéri, mert jelenleg az adóügyszatály a pályatvevesztett egyéneknek menedékhelye, kik, anélkül, hogy komolyabb megbízható munkára képesek lennének itt élőködnék a város nyakán, a melyhez őket a multban Degenfeldéknek teljesített kortesszolgálat jutatta. A tegnapi ülésen a tanács első sorban is az erdőmesteri hivatal szervezetét vette tárgyalás alá. Egy erdészi állást megszüntettek, úgy hogy csak három marad. Ezután az adóügyszatályra került a sor. Itt történik a legnagyobb változás. Hajdu Gyula

Czimbalom és mindennemű hangszerek részlet fizetésre.

Czimbalom vételnél 3 havi ingyen tanítás és 4 évi jótállás. Mindennemű hangszerek s azok aikatrészei kitünő hurok legjutányosabban nálam szerezhetők be. Javításokat művészi szakértelemel eszközlök. Magasabb művészektol kitüntető elismerő levelek, melyek megtekinthetők. Hangolást elfogadok. Régi hangszert veszek vagy becserelek. A t. zenekedvelő közönség b. pártfogását kérve,

A miskolci zene iskola és több intézet szállítója.

maradtam tisztelettel KOMÁROMI M. műhangszer készítő.

Hangszerterem és műhely főtér 41. Első emelet.

előterjesztésében azt javasolja, hogy a sok, semmiféle munkára képtelen díjnokokat bosszúra el a város és azok helyett kevesebb számú biztos, megbízható, képesített hivatalnokokat válasszon. Hosszantartó eszmecsere után, kimondták, hogy az adóügyi osztály és adópenztár tisztikarát következőleg szervezik:

1. tanácsos, 2 fogalmazó, 2 írnok, 2 díjnok, 6 első osztályú adótiszt 1600 korona évi fizetéssel, 8 másodosztályú adótiszt, akiket az eddigi napidíjasok helyett választanak s írnoki fizetéssel díjaznak, továbbá: 1 pénztárnok, 1 ellenőr, 2 pénztári tiszt, 1 birtoknyilvántartó, 9 vegrehajtó, 4 díjnok. Az összes személyi kiadások 45,000 koronát képviselnek évenként, 15-20 ezer koronával kevesebbet, mint eddig. Itt tehát jelentékeny összeget takarítana meg a város. A vásárfelügyelői hivatal szervezetét már egy előző értekezleten tárgyalta a tanács s arra a meggyőződésre jött, hogy ott a hivatalnok fizetése kicsi, de a nekik odaajánlott mellékjövedelmek igen tekintélyes összeget képviselnek. Feleltet tehát az a terv, hogy a hivatalnokok fizetését megjavítják, de a mellékjövedelmek azután a város pénztárába fizetendők be. Az ügy tanácsmányozására Körner Adolf tanácsost küldték ki; aki ilyen értelemben tegnap tett előterjesztést az értekezletnek. A javaslat szerint elhatározták, hogy a vásárfelügyelőnek és helyettesének 2400 korona fizetést és 400 korona lakpénzt adnak, de a marhalevelek és sertészedulák után járó díjak a város pénztárába fognak befolyjni. Országos és heti vásárok idejére ideiglenes díjnokokat vehet fel a hivatal.

A szabályrendelet többi szakaszait a mai folytatólagos ülésen fogja a tanács tárgyalni.

Dr. Uy Kálmán

Karlsbadban fűrdőorvosi működését ez idén befejezve, hazaérkezett, orvosi gyakorlatát Kossuth-utca 45 sz. házában újra folytatja.

A képviselőház ülése.

— Telefon tudósítás. —

Budapest, 1902. okt. 9.

Ma délelőtt szinte zajos, viharos ülése volt az országháznak, melyen előbb az egyes bizottságokba választották meg a tagokat.

Ezután **Apponyi** Albert gróf házelnök emelkedett szólásra. Hazafias szavakban jelentette be, hogy a Kossuth Lajos 100 éves emlékünnepe úgy ő, mint a képviselőház minden tagja meghívót kapott. Azért most bejelenti, hogy ezen hazafias emlék ünnepeken részt vett és Kossuth Lajos sírját, mint a ház elnöke megkoszoruzta és ezt utólagos jóváhagyás mellett kéri tudomásul venni. **Apponyi** Albert ezen kijelentését a szélsőbal viharostapsal fogadta, ellenben a jobboldalról csak néhányan tapsoltak, mire **Bartha** Ödön odakiáltott.

— Önöknek nem tetszik!? Erre a kérdésre a jobboldalról többen tapsoltak, **Bartha** Ödön pedig indítványozta, hogy **Apponyi** Albert grófnak a Kossuth

emlékünnepeken való részvételéért fejezze ki a Haz jegyzőkönyvi előismerését és köszönetét. — Az indítványt a baloldal viharos taps és éljenzéssel fogadta. Ellenben a jobboldal ekkor is hűvösen viselkedett, amire **Bartha** Ödön keserű szavakkal vágta szemükbe, hogy megdöbbenve látja, miszerint a tulsó oldalon nem vesznek részt az előismerés kifejezésében.

— De igenis! kiáltották néhányan a mameluk padsorból és néhányan újra tapsoltak. **Bartha** ezután Széll tegnapi cinikus beszédét kritizálta pártja helyeslése mellett.

Nagyhatású beszéddel lépett a sorompóba **Bakonyi** Samu, aki szinte Széll Kálmán tegnapi cinikus, vakmerő beszédét szedte izekre. **Bakonyi** hazafias, emelkedett, erős, kimélettel nem ösmerő, szókimondó, gyújtó hatású és nagy szónoki értékű beszédét a szélsőbal folyton megújuló viharos tapsal, helyesléssel és éljenzéssel fogadta. Különösen nagy hatást keltett következő kijelentéseivel:

— Csodálatos, hogy a miniszterelnök a kiegyezés kérdésében a kiegyenlítés politikáját, a Kossuth kérdésében a megosztás politikáját érvényesíti, mert kétfelé osztja Kossuth Lajos személyét. Ez által meghamisítja a történelmet is, mert kiszegte meg a Pragmatica Sanctiót? Miért hallgatta el a miniszterelnök, hogy ki darabolta szét alkotmányunkat, ki hozott be idegen hatalmat ellenünk? — A miniszterelnök tegnap Kossuth Lajos inkompatibilitásáról szólott és újabb inkompatibilitást állított fel, azt ugyanis, hogy a ki Kossuth érdemeit dicsoi, nem lehet magyar államférfi.

A miniszterelnök Kossuth 48 as érdemeit a 49-el elakarta temetni. De ez nem sikerült neki. **Bakonyi** ezután a debreczeni 49 iki függetlenségi nyilatkozatot olvasta fel pontról pontra, melyben az van kimondva, hogy a nemzet azért detronizálta a dynasztiát, mert ellenséggel cimborál, az alkotmányunk és területi épségünk ellen tör. — Tehát a miniszterelnök hamisan hivatkozott a történelemre amikor Kossuthot bírálta. Ő ime a történelemadataival bizonyítja be, hogy Kossuthnak igaza volt. Szívvel és lélekkel csatlakozik a **Bartha** határozati javaslatához.

Bakonyit ezen beszéde után tünnetőleg éljenzették tapsoltak és üdvözltek.

Az ülés tovább folyik.

SZINHÁZ.

Műsor:

Csütörtök: San-Toy.
Péntek: (először) Rejtett arcz.
Szombat: Katalin.

Vasárnap: d. u. Romeo és Julia.

Este: (először) Régi szerető.

Okt. 13. „B” bérlet. Ocskay brigadéros.

Okt. 14. „C” bérlet. Nebántsvirág.
(Mako első föllépése.)

Okt. 15. „A” bérlet. Az öreg.

Okt. 16. „B” bérlet. Virágcsata.

Okt. 17. „C” bérlet. Demimonde.

Okt. 18. „A” bérlet. A szultán.

Okt. 19. Berletzünetben délután: A piros bugyellaris. Este: Sötétség hatalma. Ujdonság.

Okt. 20. „B” bérlet. Othello.

Okt. 21. „C” bérlet. A zsidónő. Első opera.

Okt. 22. „A” bérlet. Honthy haza.

Okt. 23. „B” bérlet. Svihakok.

Okt. 24. „C” bérlet. Segédtanár Ujdonság.

Okt. 25. „A” bérlet. Kornevillei harangok.

Okt. 26. Berletzünetben délután: Igmándi kiapap. Este: Adam és Éva. Ujdonság.

Okt. 27. „B” bérlet. Velencei kalmár.

Okt. 28. „C” bérlet. Czigánybaró.

(Fernande.)

A nagy francia mester, Sardou virágzása korából való a tegnap előadott színmű. A Nemzeti Színházban nem régebben sikeres reprize volt e darabnak, amin nem is lehet csodálkozni, mert kisebb fogyatkozásai mellett fényes színpadi munka, mely sohasem marad hatás nélkül. Irány dráma, mint Dumas óta majdnem valamennyi jelentősebb francia színmű.

Témáját: hogy a szerencsétlenül bukkott, de tisztalelkű nő megérdemli a becsületes emberek bocsánatát, pompás színpadi ügyességgel, a jelenetkezés erejével s a párbeszédbe szőtt szónoklatokkal igyekszik igazolni. Remek jelenetek egész sora kapraztatja el a néző közönséget, úgy hogy az alig veszi észre az író mesterkedéseit, melyekkel a mese zökkenőt takargatja és hogy tulajdonképpen a kitűzött tema kevért eslekesznek az egyes alakok. A darab meséje meglehetősen erőszakolt, sokszor lép közbe a jellemfejlés rovására az adott véletlen a szerző jóvoltából. Különben a darab eléggé ősmert, tartalmát elmondani fölösleges.

Sardou színműve a hálás színdarabok közül való, a mi a szereplőket illeti, mert néhány pompásan megjátszható szerep van benne. Csak egy a baj. A játszó személyzet úgy látszik, nagyon jól akarta megjátszani s csupa jóakarattal a tulsóba ment.

Általában azt vesszük észre, hogy a szavalás tulságos mértékben divatozik társulatunknál, pedig ha másért nem, már csak azért is le kellene arról szokniok, mert már kiment a divatból. Mióta az olasz verista művészek megmutatták nálunk, hogy az egyszerű természetes játékkal minő óriási hatást lehet elérni, azóta a minden áron való szavalásról kezdenek leszokni jobb színészeink.

Dicséretes kivételek e hiba alól a tegnapi festfolyamán Menszáros Margit és Patáki Béla, akik igazán szép alakítást produkáltak. Az előbbi a czimszerepet játszóta megható egyszerűséggel, de a mellett a drámai jelenetekben magával ragadó hévvel. Enni valóan kedves feltékeny aszszonykát ábrázolt Hahnel Aranka, akiről már most megjósolhatjuk, hogy hamarosan meghódítja a debreczeni közönséget természetudta aranyos jókedvével.

Klenovicsnak rossz napja volt. — A maszkja is rosszul sikerült, a játéka meg

Uj műterem!

nyitottam. Bátorodom megjegyezni, hogy nálam tényleg csakis művészi kivitelű képek fognak előállítani

Van szerencsém a t. ez. közönség tudomására hozni, hogy **Piacz-utca 34 sz. a., a m. kir. főposta mellett**

Tisztelettel

nagyobb szabású fényképészeti műtermet

Harth Gusztáv fényképész.

épen sok kívánni valót hagyott maga után. Az is meglehet, hogy a szerep nem talált az egyéniségéhez, mintha nehézkes volna szalonszerepekre. Jeszenszky négyon színezte a szerepét, bár néhány jelenetet szépen játszott meg. Kisebbszerepeikben jók voltak Ebergényiné és Sebestyén.

A díszletekről és öltözetekről a legnagyobb elismeréssel szólhatunk.

(—s. —c.)

Törvénykezés.

A kliens bosznya.

Különös módon boszulta meg magát Rósa Béla nagybecskereki fűszerkereskedő az ügyvédjén, a ki — szerinte — egyik pörében nem járt el kellő gondossággal s ez okból el is vesztette. Rósa először is kigolyozási indítványt adott be az ügyvéd ellen az odaváló kaszinóban s a mikor az indítványt a választmány ad acta tette, körlevélben rontott neki az ügyvédnek. De ezzel sem elégedett meg, hanem falragaszokat készíttetett, melyeken a bosszu edességet mulattató módon kötötte össze a hasznossal. A plakátokra ugyan nem nyomatta ki az ügyvéd nevét, amde az előzményekből mindenki tudta, kiről van szó.

Íme a plakát:

Fromage: Ementáli, Límburgi, Parmezán, Ostyepka, Fromage de brie, Óvári csemege, Zimonyi juhturó, Trappista, Alpési turó, Tiroli csemege, Óvári romadur, Turó lipiai, Turó karpai.

A ki e dusan fölszerelt raktár itt hirdeti sajtójának csupán kezdőbetűit olvassa, kivetheti belőlük a következő kijelentést: FELPOFOZTATOTT. A plakát második sora ugyanígy módon a következő értelmet adja: MEGBOTOZTATOTT. A harmadik sor: DISQUALIFIKÁLTATOTT.

A humoros fűszeres mindezek után még megjegyzi: melyeket a legjobb minőségben és a lehető legolcsóbb árak mellett szolgálok ki.

A meghűzött ügyvéd sajtóper utján kerestt elégteltet néhai kliensével szemben s a nagybecskereki járási bíróság az élelmes fűszerest el is ítélte 440 korona pénzüntetésre. A szegedi ítélet a pénzbüntetés: 8 napi fogházra változtatta át. A vadlott semmisségi panaszszal él, melyet Nedeczky Ödön bíró előadása alapján tegnap tárgyalta a kir. Curia. A vadlottat dr. Balassa Ármán szegedi ügyvéd védte, a főmagánvadlót dr. Fekete Béla képviselte. A Curia a semmisségi panasznak helyt adott, a tábla ítéletét feloldotta s a vadlottat tíz napi fogházra átváltoztatható 200—200 korona fő- és 3—3 napi fogházra átváltoztatható 60—60 korona mellékbüntetésre ítélte.

CSARNOK.

Vaterloo.

Eckmann—Chatrián elbeszélése után fordította: ifjabb Móríz Pál.

Saint Annandál mind iszonyatosabban fordult a harez. Az ágyuk bögése szakadatlanul emelkedett. És ha nem a ha-

lállal álottunk volna szemben, bámultunk volna e leirhatatlanul nagyszerű fagyuzás fölött.

Minden ágyu dördülésre százával hullottak az emberek. A föld is reszketett.

Égető szomjuságtól bágyadoztunk. A harcztüzeben nem éreztük ezt az iszonyatos szomjuságot; most pedig majd ledobbanunk egy ital vizért.

Mi a hidmelletti belső sarokházat szállottuk meg. Az iszapos mederben vékonyan folydogált a víz, az is csupa merő véres volt. De a szomszédház udvarán, a kis kertben kerekas kut látszott. Lázás vágygally néztük ezt a kútát. Daczára a kartácsolásnak a vödörök még épségben csüngtek a lánczon. A kut mellett ösvényen már három katona hevert holtan, arczczal a földre bukva. Azokat is a szomjuság csábitotta oda, de a poroszok, mint a kutyát, agyon lövöldözték őket.

Lábhoz vett fegyverrel kornyadoztunk a kut felé, szólt az egyik cimborára:

— A vérem felet odaadnám egy pohár vizért.

Szólt a másik is:

— Igen ám! A poroszok, meg csak éppen arra várnak...

Tényleg a poroszok, kik alig százlépcsnyire voltak tőlünk, ők is nemkevésbé szomjuhoztak, eltalálták a gondolatunkat.

Még mindig ropogott a puska, ha valaki az utcára kimerészkedett. A kortyvi zért hiába kockáztattuk volna az életünket, pedig már majd a földre dobbanunk.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenetek.

Váczai János. Nagyon derék, hazafias lélekre mutat a Kossuth Lajosról írott költeménye. Ön, mint egyszerű, tanulatlan ifjú ember lelkesen fejezte ki, öntötte versbe a nagy Kossuth iránt érzett érzelmeit. Ne is lankadjon ez a lelkesedése soha. Ékesíti ez a magyar embert s ilyen szomponthól olvasván versét, jól esett olvasni az egyszerű sorokat, de a lapban való közzétételére még sem alkalmasok.

V. Erzsike. „Leányokhoz” írott és intézett versikéjét nem közölhetjük. Noha kedves, csintalan tréfás versike, de nem üti meg a közölhetőség mértékét.

R. Gy. A beküldött szerelmes verseket nem közöljük. A posta kevesebb feltűnés nélkül közvetíti annak a szöke kis lánynak. Nem, nem! Az újság még sem való ilyen érzelmeknek a lebonyolítására.

P. Gyula. Nagyon érdekes dolog, hogy az ön költői szíve érti a szép virágok beszédét. Ilyen tudást kár nem értékesíteni a virágkertészek szaklapjánál. Mi a küldött verseket nem közölhetjük: mi verseket egyébként is kivételesen közlünk, ösmert munkatársaktól.

Prolongált kánikula. Addig tartogattuk az íróasztal fiókban az egyébként ötletes cikket, hogy a zuhogó őszi eső az enyészett árkába sodorta a kánikulai hangulatot; így ma már a cikket nem közölhetjük: de más ötletes, alkalmi, lehetőleg rövidebbre szabott cikket hálás köszönettel és elismeréssel fogadunk.

Zének. Tanuljon meg előbb helyesen írni, csak azután vegye lantjára Kossuth Lajos nagy nevét.

Sz. P. Sort keritünk a jobbakra. G—gy. Ön jó hazafi. Verseimél is akárhányszemesebbet közölnek a lapok, de még ez mind nem ok arra, hogy mi is közöljük az egyébként — megengedjük — nemes érzések folytán született verset. Az erő, az önállóság, az eredeti szín és zamat hiányzik belőle, mely a szokott szürke lantolások közül kiemelne.

N. V. M. Verse nem mint költői remek érdemel figyelmet, de céljánál fogva. Az valóban illuziót rontó helyzet, hogy a Petőfi Sándor szobra

csataternek háttal van van állítva a segesvári vár fokán és keskeny ablakon át a megyeházi urak kicsinyes munkáját nézi. Azonban ezen a helyzeten versirással nem változtathatna, azért a verset nem is közöljük, ellenben a szobor megfordítására, ha az egyáltalában lehető és tényleg úgy van felállítva, mint Ön írja, inkább újságcikkkel indítsa mozgalmat és pedig valamelyik erdélyi újságban, melynek ott inkább megfigyelik a szavát, mint a mi szavunkat e távolból, még hozzá így versben elrebegve.

Sz. V. I. Bpest. Ünnepi versekben nem volt hiányunk. Még néhány mostan is vár a közlésre még pedig a küldött versnél értékesebbek. Nem közöljük.

Nyilttér.

BRÜLL IRMA

BUDAPEST,

IV., Zsibárus-utca 1. szám.

Van szerencsém az előkelő hölgyvilággal és nagybecsült vevőimmel tudatni, hogy szokásos párisi és bécsi bevásárlásaimból visszaérkezve, üzletemet az őszi és téli divat legelegánsabb női kalap újdonságaival láttam el, és állandóan raktárt tartok párisi, londoni és bécsi kalap különlegességekből.

Tapasztalt visszaélések elkerülése végett szíves tudomására hozom, hogy 23 év óta fennálló elsőrangú női kalapüzletem úgy mint eddig, most is kizárólag Zsibárus-u. 1. sz. alatt létezik, semmiféle fióküzletem nincsen és így nem tévesztendő össze egy hasonló nevű üzlettel, melylyel semminemű összeköttetésben nem állok.

Vidékre készséggel küldök 5—6 kalapot választékul. 2—1.

841/1902. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. bírói ságnak 23397/4—1901 sz. végzése folytán közhirre tétetik, miszerint Reinitz és fia budapesti bejegyzett cég részére Mattyasovszky Andor debreczeni lakostól 41 kor. 25 fill. tőke, ennek 1901 évi szeptember hó 25 napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 69 kor. 08 fill. perköltség erejéig 1901 évi december hó 2-án bírósággal felülfoglalt és 1092 koronára becsült házbitorok, egy tűzmentes szekrény, gépek, kerékpár és egyéb tárgyakból álló ingóságok 1902. évi október hó 10-én délelőtt 1/2 10 órakor kezdetét veendő alperes lakásán, Péterfia-utca 73. számú háznál megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet igénylőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen 1902 évi szeptember hó 21-én.

Török Péter,
bírói kiküldött.

Szobafestő és fénymázoló műhely áthelyezés.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy Gólya-utca 15. szám alatt fennálló szobafestő és fénymázoló műhelyemet tetemesen meg-nagyobbítottam s azt Gólya-utca 17. szám alatt hozni szerencsém van, megköszönöm az eddigi pártfogást, amelyben részesíteni a jövőben is méltóztassék.

Tisztelettel DIHEN JÁNOS.

szobafestő és fénymázoló. Gólya-utca 17. sz. (saját ház.) 10—6.

Megérkeztek

a legújabb
női ruhaszövetek
francia flanelek, mosó velezek,
szőnyegek

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai
vászonn és szifehérnemű raktárába
Debreczen, Kistemplom bazár.

336.

Az István gőzmalom társulat

GYÁRTMÁNYAINAK
ÁRJEJYZÉKE

Az 1887. apr. 18-án Bpsten tartott általános magyar malomgyűlésen megállapított s 1887. jun. 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Kötelezettség és engedmény nélkül készpénz fizetés mellett. Zsákkal együtt. Kor. érték.

A. Asztali dara nagyszemű	27.60
B. " " aprószemű	26.60
O. Királyliszt	26.60
1. Lángliszt kivonat	25.60
2. Elsőrendű zsemleliszt	25.—
3. Zsemleliszt	24.—
4. Első. kenyérl.	23.80
5. Közép kenyérliszt	22.60
6. Kenyérl.	21.40
7. Barna kenyérl.	19.40
7½ " " II.	16.60
8. Takarmányl.	11.60
11. Finom korpa zsákkal	8.60
11. " " zsák nélkül	8.20
12. Durva korpa zsákkal	8.80
12. " " zsák nélkül	8.40
Csirkebuza zsák nélkül	7.—

A zsákok súlytartalma, teljsulyt tiszta súlynak véve.
A. B. 0-6 számig 85 kiló
7. és 8. sz. 70 kiló
11. 12. 50 kiló

Debreczen, 1902. okt. 9.

10593-1902.

Árverési hirdetés kivonat.

A debr. kir. tvszék mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy a debreczeni egyház és társainak végrehajthatónak özv. Láng Frigyesné és társa mint néhai Spitzkó János örökösei elleni végrehajtási ügyében 1902 evi aug. hó 18-ik napján bírói árverésen eladott a debr. 2737 sz. tjkvben A + 2918 hrsza. alatt felvett ingatlanra a végrehajtási árverés elrendeltetvén, annak foganatosítására határidőül 1902. nov. hó 11-ik napjának d. u. 3 órája e kir. tvszék árverési termében kitézetett.

Kikiáltási ár a már kötelezőleg megajánlott 3300 kor.

Az árverési szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni avagy az 1881. LX. tc. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű előismervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. tszék, mint tkvi hatóságnál és Debreczen város rendőrségénél tekinthetők meg.

Kelt a debr. kir. tszék mint telekkönyvi hatóságnál 1902. szept. hó 3. napján.

Hogedüs kir. tvszéki bíró.

Ninesen ajándék!

ezt kizárják legolesőbb árunk. Divatos női ruhakelmék, díszek, Barchetek, kendők, meleg alsók **Boros Testvérek** nőidivat áruházában Debreczen Kossuth-u. 6.

Kind és Herglotz

vegyszeri gyár

fiók: Budapest, V., Visegrádi-u. 4.

Ajánlják gyártmányaikat és pedig:

„ORIGINAL-ANTIROSZ”

(rozsa ellen védőfesték), legtartósabb és rozsa ellen védő fekete mázolófesték vas-, stb.-nek.

„Original-Flammentod”

(tűz ellen védő festék) tűz és vihar elleni mázolófesték, mely fat, követ érczet stb.-t tűzvész ellen védelmez.

Használati utasítás és ajánlatok kívánatra bérmentve.

Valódi harezzi kanári

remekül éneklő eladó. Ízím a kiadóhivatalban.

Haszonbérlet.

1700 ca. hold területű ez ideig házilag kezelt **földbirtok** teljes gazdasági felszereléssel, 32 hold dohány engedélylyel, őszi vetéssel, takarmánnyal, mező-gazdasági szeszgyárral 12 évre haszonbérbe adandó. Bővebb felvilágosítást nyújt dr. Freund Jenő ügyvéd Debreczen Piacz-u. 70. (3-2.)

Hirdetmény.

A kisujszállás-kecskési közbirtokosság a Tisza Csege község határában fekvő kecskési közlegelőjét

téli birkaelegelőül

f. é. nov. 1-től 1903. évi febr. 1-ig kiadja; a hármas-kecskési rész mintegy 4000 hold, nov. 1-én; a tiszai-közi rész 2000 hold, jöszág beszorulás után adatik át a bérlőnek.

Felhivatnak bérelni szándékozók, hogy zárt ajánlatukat alólirt közbirtokossági elnökhöz **1. hó október 15-ig** nyújtsák be.

Bérösszeg november 1-én befizetendő.

Kisujszálláson, 1902. okt. 7-én.

Mészáros Jenő

közbirt. elnök.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

2-1.

Egyedül valódi angol

THIERRY BALZSAM

Közegészségügyileg megvizsgálva és véleményezve.

Az üvegek felszerelése keresk. törvényszéki mintavédelem alatt áll.

Allein echter Balsam
aus der Schutzengel-Apotheke
in Pregrada
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Bosnien

Miért szenved ön?? Hiszen önnek, amely gyógyulása bizonyos még akkor is, ha sebe bármily régi, sőt a fájdalmas operációt is elkerülheti, ha a valódi Thierry A. féle **Centifolia** kenőcsöt használják, mely rendkívül vonzó, a sebek gyógyításában valamint a fájdalmak enyhítésében utlíerhetlen. A valódi Centifolia-kenőcs alkalmazható: a szoptatók melkemenyekedésének, a tej elapadásának, az orbáncznak eseteiben, továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak s csontvesedéseknek, vágás, szurás, lóv és ütés által előidézett sebeknek; az idegen testek, pl.: üveg, száka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál; mindenféle daganat, kinövés, képződmény, karbnukulus és ráknál; végre pokolvar, körömméreg, körömgtyülés, a lábnaak járás közben történt kisebélés, fagyás és égetés okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kisebélése, torokdaganat, meggyűlt vér, fülzugás stb. eseteiben. 2 tégely csomag csomagolással, postadíjjal együtt 3 kor. 50 fill. Temérdek előismerő levél megtekinthető. Utánzatok vételétől óva intek mindenkit és arra ügyeljünk, hogy „Schutzengel Apotheke des Thierry (Adolf) Limited in Pregrada“ a tégelybe van-e égetve. Eme két gyógyháfásában utóirhetlen szer soha nem romlik el, sőt mentül régebb, annál jobb, nem árt a szernek a fagy, sem meleg s ezáltal télen nyáron szétküldhető. Mindenkr hatással van s alkalmazása esetén könnyen bevárható az orvosi segély, természetesen nem szabad hatástalan utánzásokhoz nyulni, melyért csak haszontalanul elprédáljuk a pénzt, hanem mindig tartson minden család készenélben e világhírű, olcsó, megbízható, a mellet: ártalmatlan szerből. A hol nem beonyos, hogy az én kiténő szerem ott ajánlatos egyenesen tölem hozatni. Cim: **Apotheker Thierry (Adolf) Limited Schutzengel-Apotheke in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.** Főraktár: Budapest Török József, Zágrábban Mittelbach S. és Bécsben Brady C. gyógyszerészeknél.

